

AİLE İÇİ ŞİDDET

Dünya Sağlık Örgütü(2002) şiddet kavramını: fiziksel güç ya da kuvvetin amaçlı bir şekilde kendisine ya da başkasına fiziksel, psikolojik zarara, ölüme ve gelişim sorunlarına neden olacak şekilde tehdit edici biçimde davranması olarak tanımlamaktadır. Aile içi şiddet ise aynı evde yaşayan bireylerin birisinin diğer aile üyelerine yönelik tehdit, baskı ve kontrol içeren fiziksel, cinsel, ekonomik veya psikolojik zarar görmesine veya acı çekmesine neden olan her türlü davranış olarak tanımlanmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü(2002) raporları kadınların %10 ile %69'u hayatlarının bir döneminde eşleri tarafından fiziksel saldırıya maruz kaldığını göstermektedir. Altınay ve Arat'ın 2007 yılında Türkiye'de yaptıkları çalışmanın sonuçlarına göre araştırmaya katılan her üç kadından birinin eşinden dayak yediğini, yükseköğrenim görmüş altı erkekten birinin eşine fiziksel şiddet uyguladığını ve şiddete maruz kalanların yarısının bu durumdan kimseye bahsetmediğini göstermiştir.

ŞİDDET TÜRLERİ

Aile içi şiddet birçok farklı şekilde görülmektedir. Fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, cinsel şiddet ve ekonomik şiddet aile içi şiddetin türleridir. Şiddet davranışının yöneldiği alan aile içi şiddet türünü belirlemektedir.

FİZİKSEL ŞİDDET

Fiziksel şiddet, bir kişinin aile içerisindeki diğer kişinin bedenine zarar vermeye yönelik uyguladığı davranıştır. Tokat veya yumruk atmak, saçını çekmek, itmek, sarsmak, hırpalamak, kesici veya delici aletlerle yaralamak fiziksel şiddet içerisinde yer alan davranışlardır. Bununla birlikte bireylerin yeme-içme, barınma gibi ihtiyaçlarının engellenmesi de fiziksel şiddet içerisinde yer almaktadır.

EKONOMİK ŞİDDET

Ekonomik şiddet, bireylerin karşısındaki kişiyi ekonomik anlamda kısıtlaması, para ile ilgili konularda yoksun bırakması anlamına gelen şiddet türüdür. Bireylerin eşlerini çalışmaktan alıkoyması veya istemediği işte çalışmak zorunda bırakması, parasını elinden alması, parasız bırakması, yeterli para kazanmadığı için küçük görmesi ekonomik şiddete örnek olabilecek davranışlardır.

CİNSEL ŞİDDET

Cinsel şiddet, bir bireyin karşısındaki kişiyi cinsellikle ilgili konularda baskılaması, zorlaması olarak tanımlanabilmektedir. Tecavüz etmek, karşısındaki kişi tarafından istenmediği halde kendisiyle veya bir başka kişilerle cinsel ilişkiye zorlamak, cinsellikle ilgili konularda baskı altında tutmak, namus gibi söylemlerle aşağılamak cinsel şiddete örnektir. Aile içerisinde ebeveynlerin çocuklarına ve kardeşlerin birbirlerine cinsel olarak yaklaşması gibi durumlar cinsel şiddet türü içerisinde yer almaktadır.

PSİKOLOJİK ŞİDDET

Duygusal/psikolojik şiddet, bir bireyin diğer aile bireyinin duygusal ihtiyaçlarına karşılık vermemesi, duygularını sömürmesi, sözel ifadelerle duygularını yaralamaya çalışmasına yönelik davranışları içermektedir. İlgisiz kalmak, alay etmek, aşağılamak, küçük görmek, sürekli olarak eleştirmek, inanmamak, sorgulamak, tehdit etmek duygusal ve sözlü şiddet davranışları arasında yer almaktadır. Bireylerin karşısındaki kişilerin duygularını yok sayması, önemsememesi de duygusal şiddet davranışına örnek olarak verilebilmektedir.

RİSK ETMENLERİ

Psikolojik Etmenler

Eşlerine şiddet uygulayan erkeklerin psikolojik yapılarına bakıldığında bu erkeklerin şiddet uygulamayanlara oranla genel anlamda daha sınırlı ve saldırgan bir tavır içinde oldukları gözlemlenmiştir.

Sosyoekonomik ve Sosyokültürel Etmenler

Sosyoekonomik açıdan daha düşük seviyede olmak, erkeğin eğitim seviyesinin daha düşük olması ya da işsiz olması ile şiddet eğilimi arasında bir bağ vardır. Eşler arasında özellikle kadını güçlü kılacak şekilde eğitim, kariyer, gelir gibi konularda bir güç dengesizliği yaşıyorsa aile içi şiddetin yaşanma ihtimali artmaktadır.

Çocukluk Çağında da Şiddete Maruz Kalma

Çocukluk çağında şiddete şahit olma ya da maruz kalma erkek çocuğunun kendisinin de şiddet uygulama riskini kız çocuğunun da kendisine uygulanan şiddete boyun eğme riskini artıracaktır. Ailede bu tarz bir iletişim şeklini gören çocuk kendisi de aynı şekilde davranmayı öğrenecektir.

Yaş Farkı

Şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama sıklığının yaşla beraber azalıyor olması genç yaşta kadınların daha fazla risk altında olduğunu göstermekte, şiddetin en sık görüldüğü yaş aralığı ise 18-29 olarak belirtilmektedir. Erkeğin kadından yaşça daha büyük olduğu durumlarda kadının eşinden şiddet görme riskinin daha yüksek olduğu yapılan çalışmalarla ortaya konmuştur.

Sosyal Destek

Aile arkadaş veya yakın çevreden görülen destek aile içi şiddete karşı koruyucu bir etmen oluştururken bu destekten mahrum olmak ise aile içi şiddet yaşanma ihtimalini artıran bir etmen olarak ortaya çıkmaktadır.

ŞİDDETLE BAŞETME ÖNERİLERİ

- Yaşadıklarınızın sorumlusu olarak kendinizi görmeyin. Şiddetin suçlusunun siz olmadığınızı unutmayın. Şiddet suçtur ve kimsenin size bu şekilde davranmaya hakkı yoktur.
- Görmezden gelmeye ve yaşadıklarınıza katlanmaya çalışmayın. Limse şiddete katlanmak zorunda değildir.
- Yaşadıklarınızı anlatmaktan utandığınız için saklamayın. Güvendiğiniz kişilerle yaşadıklarınızı paylaşıyor olmanız bu durumla başetme konusunda size yardımcı olacaktır.
- Fiziksel ve cinsel şiddet görüyorsanız şiddete maruz kalmış kadınların sığınabileceği merkezlere başvurun.